

(projekt)

Uchwała Nr IV/20/2019

Rady Gminy Baranów

z dnia 23 stycznia 2019 r.

w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” na 2019rok

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn.zm.) Rada Gminy Baranów uchwala, co następuje:

§1

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Baranów na 2019 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Baranów.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Baranów na 2019 rok

ROZDZIAŁ I

1. Postanowienia ogólne

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu.

Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.). W Programie uwzględnione zostały również cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 ogłoszonym w rozporządzeniu Rady ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

Niniejszy Program opracowany został również oparciu o wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w drugiej połowie 2017 roku w ramach „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych dla gminy Baranów”. Badania obejmowały podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzemocą, a także postawami społecznymi wobec tych zjawisk.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymywanie się od spożywania alkoholu; działalność wychowawczą i informacyjną; ograniczanie dostępności do alkoholu; leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu; zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania objęte programem obejmują w szczególności:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

2. Cele programu

- 1) Cel ogólny to ograniczenie spożywania napojów alkoholowych i redukcja związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych na terenie gminy Baranów.
- 2) Cele szczegółowe:
 - a) poszerzanie wiedzy i świadomości społecznej na temat rosnącego zagrożenia alkoholizmem, możliwych skutków i sposobów zapobiegania;
 - b) szerszy dostęp do oferty pomocowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych;
 - c) kontrola rynku sprzedaży napojów alkoholowych mająca na celu wyeliminowanie nierzetelnych sprzedawców;
 - d) edukacja społeczna ukierunkowana na zagrożenia związane ze spożywaniem alkoholu;
 - e) ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież oraz ograniczenie szkód zdrowotno-społecznych wynikających ze spożywania alkoholu;
 - f) tworzenie dla dzieci i młodzieży alternatywnych form spędzania wolnego czasu;
 - g) eliminowanie czynników destabilizujących życie rodzinne;
 - h) partnerstwo w dążeniu do wypracowania skutecznych metod i rozwiązań w profilaktyce środowiskowej.

3. Adresaci programu

Program adresowany jest głównie do:

- 1) dorosłych mieszkańców Gminy Baranów,
- 2) dzieci i młodzieży,
- 3) kadry pedagogicznej szkół,
- 4) sprzedawców napojów alkoholowych,
- 5) organizacji pozarządowych,
- 6) osób uzależnionych, pijących ryzykownie i ich rodzin,
- 7) lokalnych instytucji współpracujących w szeroko rozumianych obszarach problemowych ujętych w niniejszym programie.

4. Realizatorzy gminnego programu

Głównym realizatorem zadań zawartych w Gminnym Programie jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołana Zarządzeniami Wójta Gminy Baranów nr 04/2009 z dnia 12 lutego 2009 r., nr 71/2010 z dnia 29 listopada 2010 r. oraz nr 21/2012 z dnia 02 kwietnia 2012 r.

Do zadań Komisji należy:

- 1) ☐ przygotowywanie i przedkładanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- 2) bieżąca kontrola zadań wynikających z Programu,
- 3) współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w sferze profilaktyki,
- 4) prowadzenie rozmów interwencyjno-motywacyjnych z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi w celu podjęcia leczenia odwykowego,
- 5) kierowanie osób uzależnionych do Sądu Rejonowego w celu zastosowanie leczenia odwykowego,
- 6) zbieranie dokumentacji przypadków przemocy domowej,
- 7) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- 8) prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożycia napojów alkoholowych,
- 9) prowadzenie analizy problemów alkoholowych i stanu zasobów w dziedzinie ich rozwiązywania na terenie gminy, wprowadzenie lokalnych inicjatyw.

Program realizować będą również:

- szkoły,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- osoby fizyczne, specjaliści z zakresu uzależnień i profilaktyki,
- organizacje pozarządowe.

5. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- 1) Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie za udział w posiedzeniach komisji w wysokości 175,00 zł brutto za:
 - a) udział w jednym posiedzeniu Komisji;
 - b) przeprowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie określonym w Programie.
- 2) Przewodniczący komisji otrzymuje wynagrodzenie miesięczne w wysokości 351,00 zł brutto.
- 3) Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis członka Komisji na liście obecności na posiedzeniu lub podpis na protokole z przeprowadzonej przez Komisję kontroli.
- 4) Wydatki na wynagrodzenia członków Komisji realizowane są ze środków budżetu Gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, określonych w niniejszym Programie.

6. Zasady finansowania programu

- 1) Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są środki finansowe budżetu Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 2) Przewidywana w 2019 roku wysokość środków, o których mowa w pkt 1 wynosi – 64 000 zł.

ROZDZIAŁ II

1. Zadania problemowe i sposób ich realizacji:

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Na mocy art. 21 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne. Zalecane jest, aby poza uczestnictwem w psychoterapii uzależnienia osoby uzależnione korzystały również z oferty ruchów samopomocowych. Badania dowodzą, że aktywne uczestnictwo w grupach samopomocowych wzmacnia efekty leczenia uzależnienia. W gminie Baranów nie ma żadnej placówki leczenia uzależnienia od alkoholu, a dostęp do najbliższych jest utrudniony.

W związku z powyższym realizowane będą następujące działania:

- 1) współpraca z placówkami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- 2) podniesienie poziomu usług terapeutycznych poprzez szkolenie kadry medycznej i osób, które zajmują się profesjonalnym pomaganiem osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom (terapeuci, członkowie komisji, pracownicy socjalni, pedagodzy),
- 3) wspomaganie działalności punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- 4) informowanie osób uzależnionych i ich rodzin o istniejących placówkach ambulatoryjnych, ośrodkach i grupach terapeutycznych;
- 5) pomoc osobom uzależnionym w szybkim podjęciu leczenia (kierowanie, edukacja, wspieranie psychiczne, porady prawne);
- 6) opłacenie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- 7) ponoszenie kosztów sądowych związanych z opłaceniem wniosków w sprawie skierowania na leczenie odwykowe.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy, jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci. Najczęściej to rodziny osób pijących szkodliwie i uzależnionych zgłaszają się do różnych instytucji udzielających pomocy z oczekiwaniem skłonienia ich pijących bliskich do podjęcia leczenia uzależnienia.

Ważnym zadaniem osób pomagających jest kompleksowa diagnoza sytuacji rodzinnej i zaoferowanie pomocy zarówno rodzinie jako całości, jak i poszczególnym jej członkom.

Zadanie to realizowane będzie w następujący sposób:

- 1) organizowanie i finansowanie zajęć terapeutycznych oraz spotkań z psychologiem umożliwiających odzyskanie funkcji społecznych dla osób współuzależnionych oraz ofiar

- przemocy;
- 2) organizowanie i finansowanie zajęć dla rodziców mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych, społecznych oraz przygotowujących rodziców do wychowywania dzieci bez przemocy i alkoholu;
 - 3) podejmowanie działań interwencyjnych mobilizujących osoby uzależnione od alkoholu do podejmowania leczenia dobrowolnego;
 - 4) kierowanie na badania psychologiczne i psychiatryczne osób, wobec których wszczęto postępowanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
 - 5) wnioskowanie o leczenie przymusowe na podstawie zgromadzonej dokumentacji wywiadów środowiskowych, danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Policji, podań rodziny;
 - 6) stała współpraca z Policją, GOPS, szkołami podstawowymi i gimnazjami, świetlicami środowiskowymi, przedstawicielami służby zdrowia, kuratorami w zakresie działań związanych z przemocą w rodzinie;
 - 7) upowszechnianie wiedzy o mechanizmach uzależnień oraz dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym;
 - 8) podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
 - 9) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie, w szczególności dla dzieci i młodzieży

Spożywanie alkoholu przez młodych ludzi prowadzi często do podejmowania innych zachowań ryzykownych i – jak podkreślają specjaliści – zaburza proces rozwojowy. Wśród szkód można wymienić np. upośledzanie czynności poznawczych: koncentracji uwagi, zapamiętywania, uczenia się, kontroli emocji.

Zadanie to realizowane będzie poprzez:

- 1) wspieranie programów i przedsięwzięć połączonych z przekazem profilaktycznym opracowanych i realizowanych przez młodzież a skierowanych do grup rówieśniczych;
- 2) realizacja środowiskowych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży;
- 3) prowadzenie na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;
- 4) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji;
- 5) organizowanie zajęć sportowych i rekreacyjno-integracyjnych dla dzieci, młodzieży i mieszkańców stanowiących alternatywną formę spędzania wolnego czasu;
- 6) organizowanie i finansowanie imprez sportowo-kulturalnych ukierunkowanych na popularyzację zdrowego stylu życia, wolnego od alkoholu i narkotyków organizowanych przez różne podmioty, instytucje i placówki oraz gminę Baranów (np. konkursy, koncerty, zawody sportowe, festyny, warsztaty, spektakle teatralne, filmowe i profilaktyczne, spotkania integracyjne);

- 7) organizowanie wypoczynku zimowego, letniego, obozów wypoczynkowo – terapeutycznych, socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz innych form „wspólnej zabawy” celem propagowania zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży;
- 8) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych;
- 9) udział w ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów społecznych związanych z uzależnieniami;
- 10) zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych oraz ich kolportaż np. wśród dzieci i młodzieży, sprzedawców napojów alkoholowych, pracowników służby zdrowia, pracowników pomocy społecznej, nauczycieli, rodziców, policjantów, pacjentów służby zdrowia, rodzin z problemem alkoholowym i dotkniętych przemocą, kierowców itp.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Samorząd, realizując poszczególne zadania określone w programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, może powierzyć je organizacji pozarządowej lub wesprzeć organizacje w realizacji zadań, które wpisują się w zakres gminnego programu. Z uwagi na powyższe zadanie to realizowane będzie poprzez:

- 1) wspomaganie grup samopomocowych, organizacji społecznych, sportowych, kościelnych, szkolnych propagujących w swoich programach profilaktykę alkoholową;
- 2) organizowanie lub finansowanie udziału w szkoleniach przedstawicieli instytucji, podmiotów oraz organizacji pozarządowych zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Zadanie 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Realizacja tego zadania będzie polegała na:

- 1) lustracji obiektów handlowych pod kątem realizacji zapisów ustawy zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych z wyjątkiem piwa w zakresie zawartym w art. 131 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 2) kontroli obiektów handlu detalicznego i zakładów gastronomicznych w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, lub niepełnoletnim jak również na kredyt lub pod zastaw;
- 3) występowaniu w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach sądowych związanych nadużywaniem napojów alkoholowych jak również z nieprzestrzeganiem ustawy w wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. Przewidywane efekty realizacji Programu

- 1) Podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Baranów na temat skutków nadużywania napojów alkoholowych.
- 2) Zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem spożycia napojów alkoholowych oraz redukcję dostępności i zapotrzebowania na substancje narkotyczne.
- 3) Udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.
- 4) Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach poprzez modyfikowanie stylu życia, wolnego od wszelkich używek szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
- 5) Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat różnych form przemocy i faktu, że jest to przestępstwo, na które nie ma przyzwolenia we współczesnym świecie.

